

Bruxelles, 18.1.2021.
COM(2021) 9 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE VIJEĆU I EUROPSKOM PARLAMENTU

Treće izvješće o napretku u provedbi Strategije EU-a i Akcijskog plana za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima

{SWD(2021) 2 final}

1. UVOD

Carinska tijela rukuju sa znatnom i sve većom količinom robe. Moraju olakšavati sve veći obujam zakonite trgovine, a istodobno su stalno uključena u suzbijanje prijevara i krijumčarenja nezakonite ili nesigurne robe. U međuvremenu, na rad carine utječu veliki problemi kao što su trenutačna kriza u području javnog zdravlja, posljedice izlaska Ujedinjene Kraljevine iz jedinstvenog tržišta i carinske unije EU-a te rast digitalizacije i e-trgovine.

Upravljanje rizicima omogućuje carinskim tijelima da uspješnije otkrivaju i ciljaju one pošiljke koje predstavljaju rizik. To omogućuje otklanjanje tih rizika u najboljem trenutku u lancu opskrbe kako bi se osigurala sigurnost i zaštita stanovnika EU-a i zaštita financijskih interesa EU-a i njegovih država članica. To omogućuje i optimiziranje korištenja carinskih resursa.

Komisija je 2014. donijela Strategiju EU-a i Akcijski plan za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima¹. Strategija se odnosi na razdoblje od 2014. do 2020. i u njoj se utvrđuje sedam ključnih ciljeva koji se temelje na sveobuhvatnom cilju postizanja visokokvalitetnog, višeslojnog pristupa upravljanju rizicima. U akcijskom planu utvrđena su konkretna djelovanja koja treba poduzeti za svaki cilj. Komisija je na zahtjev Vijeća u srpnju 2016. predstavila prvo Izvješće o napretku² u provedbi strategije i akcijskog plana, a u srpnju 2018. predstavila je drugo takvo izvješće³.

U svojim zaključcima iz siječnja 2019. o drugom izvješću o napretku Vijeće je izrazilo zadovoljstvo napretkom ostvarenim u provedbi strategije, koji uključuje jačanje suradnje svih uključenih subjekata, pokretanje novih inicijativa (ponajprije donošenje odluke Komisije o kriterijima financijskog rizika) i sudjelovanje carinskih uprava u aktivnostima koje se odnose na sigurnost. Istaknulo je i da je upravljanje rizicima neprekidan proces koji nije ograničen na konkretna djelovanja s jasno utvrđenim datumima početka i završetka te da carinska tijela moraju i dalje uvoditi inovacije i biti spremna odgovoriti na nove prijetnje ili prijetnje u nastajanju. Vijeće je u svojim zaključcima iz siječnja 2019. pozvalo Komisiju da u roku od dvije godine predstavi treće i konačno izvješće o napretku u provedbi aktualne strategije, koje obuhvaća razdoblje od 2019. do 2020.

Ovo treće izvješće o napretku odgovor je Komisije na taj zahtjev. Kao i u prethodnim izvješćima, u ovom se izvješću iznosi sveobuhvatna kvalitativna ocjena provedbe strategije tako što se navodi napredak koji je od objave drugog izvješća ostvaren u pogledu svakog od sedam ključnih ciljeva. U njemu se za svaki cilj ističu najvažniji

---

¹ COM(2014) 527 final.

² Prvo Izvješće o napretku u provedbi Strategije EU-a i Akcijskog plana za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0476&from=HR> (za razdoblje 2015.–2016.).

³ Drugo izvješće o napretku u provedbi Strategije EU-a i Akcijskog plana za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0549&from=hr> (za razdoblje 2017.–2018.).

pomaci i problemi na koje se naišlo, a detaljnija analiza iznosi se u pratećem radnom dokumentu službi Komisije.

2. IZVJEŠĆE O NAPRETKU

2.1. Cilj 1. – Poboljšanje kvalitete podataka i postupaka prijave

Postignut je cilj uspostave sveobuhvatnog pravnog okvira koji uključuje zahtjeve u pogledu „višestrukog prijavljivanja” podataka za analizu sigurnosnih rizika, za što će se podaci iz ulaznih skraćenih deklaracija pružati u slojevima, i zahtjeve u pogledu poboljšanja kvalitete podataka iako se potpuna provedba tog okvira tek treba ostvariti.

Pravni okvir

Pravni okvir sastoji se od Carinskog zakonika Unije (CZU) i detaljnih pravila koja se nalaze u delegiranim i provedbenim aktima. Zakonik je stupio na snagu 1. svibnja 2016. Provedbeni i delegirani akti za Carinski zakonik Unije dodatno su ažurirani 2020. kako bi se u njih uključila pravila o prethodnim informacijama i analiza rizika u pogledu sigurnosti i zaštite.

Evaluacija Carinskog zakonika Unije

Komisija je nedavno pokrenula evaluaciju Carinskog zakonika Unije, koja će biti dovršena do kraja 2021. Evaluacijom se nastoji utvrditi jesu li zakonodavstvo i operativni elektronički sustavi do tog datuma još uvijek primjereni za potrebe osiguravanja moderniziranih, racionaliziranih i pojednostavnjenih postupaka radi pomoći trgovcima koji poštuju propise i carinskim tijelima.

Na evaluaciji će se temeljiti buduće odluke o tome treba li revidirati Zakonik i njegove provedbene i delegirane akte. U okviru nje ponajprije će se razmotriti je li Carinski zakonik Unije dovoljno fleksibilan za upravljanje carinskim formalnostima tijekom kriza kao što je aktualna pandemija i s obzirom na nove poslovne modele kao što je e-trgovina.

Razvoj i uvođenje odgovarajućih IT rješenja

Potpuna provedba Carinskog zakonika Unije ovisi o 17 elektroničkih sustava.

Iako se u tom području ostvaruje konkretan napredak te je već uvedeno osam sustava koji su sada operativni, devet je sustava još uvijek u fazi razvoja. To je u skladu s planiranjem programa rada za Carinski zakonik Unije. Dodatni detalji navedeni su u sljedećem poglavlju.

2.2. Cilj 2. – Osigurati dostupnost podataka o lancu opskrbe, razmjenu relevantnih informacija o rizicima i rezultatima provjere

Komisija je, zajedno s državama članicama i poduzećima, nastavila razvijati IT sustave kojima se podupire potpuna provedba Zakonika. Od posljednjeg izvješća o napretku ostvarene su važne ključne etape u razvoju i uvođenju planiranih IT sustava te u pogledu

pravila za pružanje ili razmjenu informacija. S pomoću potpunog skupa IT sustava dodatno će se modernizirati i uskladiti postupci uvoza, izvoza i provoza te će se uvesti novi pojmovi, kao što je centralizirano carinjenje.

Novi sustav kontrole uvoza (ICS2)

Kad je riječ o robi koja ulazi u EU, reforma sustava prethodnih informacija o teretu (ICS) dobro napreduje. Cilj je tog sustava obavješćivanje carinskih tijela o prispjeću robe znatno prije stvarne dostave te robe. Razvoj sustava ICS2 još je u tijeku te se njegovo prvo uvođenje očekuje u proljeće 2021. Cjelokupan sustav uvođen će se u tri verzije, kako je detaljno navedeno u pratećem radnom dokumentu službi Komisije. Očekuje se da će sustav biti potpuno operativan u listopadu 2024., a njime će se znatno unaprijediti analiza rizika u pogledu zaštite i sigurnosti.

Drugi projekti i sustavi

U okviru sustava „**Surveillance 3**” (SURV3) prikupljaju se informacije navedene u carinskim deklaracijama i pohranjuju se u bazu podataka. Sustavom SURV3 moderniziran je prethodni sustav (SURV2) te je usklađen sa zahtjevima iz Carinskog zakonika Unije. U bazi podataka evidentiraju se i centraliziraju svi podaci o trgovini EU-a (uvoz i izvoz) koje nacionalna carinska tijela svakodnevno prenose iz svojih sustava Komisiji. Korištenje platforme za analizu podataka započelo je uvođenjem popisa pokazatelja za trgovinske tokove u ožujku 2020. S vremenom će se dodavati dodatne funkcionalnosti kako bi se Komisiji omogućilo bolje iskorištavanje podataka o nadzoru.

Uspješnost carinske unije upotrebljava se kao instrument za upravljanje/usmjeravanje u svrhu formuliranja politike koja se temelji na dokazima i strateškog odlučivanja te radi evaluacije uspješnosti i praćenja trendova. U okviru tog instrumenta postupno se razvijaju ključni pokazatelji uspješnosti u svrhu evaluacije načina na koji države članice obavljaju carinske provjere kako bi se istaknuo učinak carine na prikupljanje prihoda za proračun EU-a, osigurala zaštita i sigurnost građana EU-a i zaštitilo unutarnje tržište te kako bi se naglasila važnost doprinosa carinskih uprava ciljevima rasta, konkurentnosti i inovativnosti u skladu s ciljevima iz strategije Europa 2020.

U okviru **Zajedničkog okruženja za razmjenu informacija (CISE)** promiče se razmjena relevantnih pomorskih informacija među različitim uključenim tijelima. U tom je projektu ostvaren znatan napredak njegovim ulaskom u prijelaznu fazu (2019.–2021.) pod upravljanjem i vodstvom Europske agencije za pomorsku sigurnost (EMSA) u bliskoj suradnji s državama članicama.

Forum za digitalni promet i logistiku (DTLF), koji vodi Komisija, okuplja stručnjake za promet i logistiku i dionike iz privatnog i javnog sektora u cilju izgradnje zajedničke vizije i plana za digitalni promet i logistiku. Vijeće je u travnju 2020. donijelo nova pravila koja će društvima za prijevoz tereta olakšati dostavljanje informacija tijelima u digitalnom obliku. Sve veća digitalizacija prijevoza tereta i logistike dovest će do znatnih ušteda na troškovima za poduzeća te će povećati učinkovitost i održivost u prometnom sektoru.

Elektronički sustav TRACES (engl. *Trade Control and Expert System – TRACES*) višjezični je internetski alat Europske komisije za upravljanje, koji obuhvaća sve sanitarne i fitosanitarne zahtjeve o trgovini unutar EU-a te o uvozu životinja, sjemena i životinjskih embrija, hrane, hrane za životinje i biljaka. Glavni mu je cilj digitalizirati cjelokupni proces certificiranja, u skladu s Digitalnom agendom za Europu⁴. Komisija je pokrenula novi projekt razvoja IT sustava za elektroničko dostavljanje certifikata o ulovu i upravljanje njima na temelju Uredbe (EZ) br. 1005/2008⁵ o uspostavi sustava Zajednice za sprečavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova. Taj novi sustav pomagat će u tijelima država članica u obavljanju njihovih zadaća provjere i upravljanja rizicima u odnosu na uvoz proizvoda ribarstva u EU.

Cilj je inicijative „okruženje jedinstvenog sučelja EU-a za carinu” olakšati automatiziranu provjeru popratnih dokumenata koji se prilažu carinskoj deklaraciji pri carinjenju. Kao takva, služit će kao instrument za podupiranje koordinacije provjera između carine i partnerskih nadležnih tijela na granici te za pružanje povratnih informacija o provjerama gospodarskim subjektima. U okviru jedinstvenog sučelja povezuju se nacionalni carinski sustavi i rješenja EU-a za e-licenciranje kao što su sustav TRACES ili sustav za izvoz robe s dvojnog namjenom.

2.3. Cilj 3. – Provoditi mjere nadzora i mjere za smanjenje rizika prema potrebi („procijeniti unaprijed – provjeriti prema potrebi”)

Treći cilj („procijeniti unaprijed – provjeriti prema potrebi”) od središnje je važnosti za strategiju u smislu da bi svi drugi ciljevi trebali u konačnici pridonositi omogućivanju carinskim tijelima da bolje usmjeravaju svoje provjere u pogledu vremena i mjesta njihova obavljanja. S obzirom na cilj 3. ostvaren je velik napredak, ponajprije u pogledu prioritetnog područja provjere (PCA), financijskih rizika te sukladnosti i sigurnosti proizvoda. Osim toga, Komisija i dalje razvija i proširuje primjenu provjera vjerodostojnosti.

Prioritetno područje provjere (PCA)

Prioritetno područje provjere ključni je mehanizam u okviru za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima (CRMF) koji EU-u omogućuje da odredi posebna područja koja je potrebno smatrati prioritetnima kad je riječ o carinskim provjerama. Instrument prioritetnog područja provjere upotrebljava se za koordiniranje carinskih aktivnosti EU-a u većini glavnih područja rizika još od 2007. te su njime ostvareni operativni rezultati i stečena iskustva od strateškog značaja. Tijekom krize prioriteti se moraju promijeniti pa su prioritetna područja provjere stoga zamijenjena zajedničkim djelovanjima koja su usredotočena na konkretnu krizu. To se dogodilo i 2020. u slučaju krize uzrokovane bolešću COVID-19.

---

⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/>

⁵ SL L 286, 29.10.2008., str. 1.

Kriteriji financijskog rizika (FRC)

Komisijine inspekcije u području tradicionalnih vlastitih sredstava kao i prijašnji rad u okviru djelovanja EU-a radi smanjenja manjka sredstava prikupljenih od carina ukazali su na nedostatak usklađenosti u području obavljanja carinskih provjera radi smanjenja rizika koji proizlazi iz uvoza umanjene vrijednosti u cijeloj carinskoj uniji.

Komisija je u svibnju 2018. donijela važnu provedbenu odluku u kojoj se utvrđuju mjere za ujednačenu primjenu carinskih provjera određivanjem zajedničkih kriterija i standarda financijskog rizika (FRC)⁶.

Kriteriji i standardi financijskog rizika skup su pravila koji sustavima carinjenja država članica omogućuje da sustavno identificiraju (ili „elektronički označavaju”) transakcije koje predstavljaju potencijalne financijske rizike i kod kojih su potrebne daljnje provjere i/ili kontrolne mjere. Obuhvaćaju većinu poznatih financijskih rizika i pomažu u osiguravanju usklađenijeg pristupa carinskim provjerama.

Odlukom o kriterijima financijskog rizika, koja je dostupna samo stručnjacima za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima u državama članicama, omogućuje se državama članicama da s financijskim rizicima na vanjskim granicama postupaju na istovjetan način, bez nepotrebnog opterećivanja zakonite trgovine. U toj se odluci utvrđuje i najpogodnije vrijeme i mjesto za provjere, ovisno o opsegu i prirodi rizika te dostupnosti podataka i dokumentacije.

Sigurnost i sukladnost proizvoda

Europski parlament i Vijeće donijeli su 2019. Uredbu 2019/1020 o nadzoru tržišta i sukladnosti neprehrambenih proizvoda sa zakonodavstvom EU-a⁷. Tim novih zakonodavstvom jača se pravni okvir za provjere robe koja ulazi u EU. Njime će se znatno pojačati suradnja carinskih tijela i tijela za nadzor tržišta u pogledu djelotvornijih provjera uvezenih proizvoda. Ta nova uredba primjenjivat će se u potpunosti od 16. srpnja 2021. U tijeku su pripreme za njezinu učinkovitu provedbu.

Provjere vjerodostojnosti

Provjere vjerodostojnosti uvedene su 2013. putem TARIC-a u nacionalne sustave država članica te se stalno razvijaju i proširuju. To su automatizirane provjere uvedene u fazi carinjenja uvoza kojima se procjenjuje valjanost deklariranih vrijednosti. Provjerama vjerodostojnosti provjerava se sukladnost stavki u carinskoj deklaraciji u odnosu na određene parametre te ih se u slučaju neusklađenosti blokira ili označava, čime se daje upozorenje carinskim tijelima kako bi ona mogla provjeriti deklaraciju.

---

⁶ C(2018)3293 final.

⁷ Uredba (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda i o izmjeni Direktive 2004/42/EZ i uredbi (EZ) br. 765/2008 i (EU) br. 305/2011. SL L 169, 25.6.2019., str. 1.–44.

2.4. Cilj 4. – Jačanje kapaciteta za osiguravanje učinkovite provedbe zajedničkog okvira za upravljanje rizikom i ubrzavanje spremnosti na reagiranje na novoutvrđene rizike

Poboljšanje provedbe okvira za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima (CRMF)

Carinske uprave država članica kao prioritet su odredile poboljšanje provedbe okvira za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima te su poduzele niz mjera u tom području. Time se pojačala suradnja i razmjena informacija o rizicima među državama članicama, među ostalim i kroz sustav upravljanja rizicima u carinskim pitanjima (CRMS), te se poboljšalo upravljanje financijskim rizicima. Nekoliko država članica izvijestilo je i o poboljšanju u području analize rizika zahvaljujući novim ili poboljšanim IT sustavima te zapošljavanju ili osposobljavanju osoblja.

Međutim, mnoge države članice izvijestile su i o postojanju prepreka zbog kojih nisu mogle provesti sva željena djelovanja ili ostvariti daljnji napredak. Najveći problemi proizlaze iz nedostatne IT infrastrukture, financijskih ograničenja te nedostataka u pogledu ljudskih resursa i dostupnosti podataka.

Sustav upravljanja rizicima u carinskim pitanjima (CRMS)

CRMS je zajednička baza podataka u koju se šalju i pohranjuju obrasci i poruke. Države članice mogu pretraživati tu bazu podataka kako bi utvrdile koje je informacije potrebno unijeti u nacionalni sustav za analizu rizika ili priopćiti drugim državama članicama.

CRMS se od 2005. redovito ažurira radi dodavanja novih funkcionalnosti i poboljšanja njegove prilagođenosti korisnicima, a 2016. odlučeno je da se provede potpuna revizija tog sustava („CRMS2”) na temelju iskustva stečenog u radu s državama članicama i korisnicima sustava. Dovršena je prva faza (analiza zahtjeva za sustav CRMS2) i u tijeku je faza razvoja sustava. Nakon toga uslijedit će faza testiranja tog sustava prije njegova puštanja u rad, koje je predviđeno za četvrto tromjesečje 2021.

U sustavu CRMS/sustavu za upravljanje krizama 4. veljače 2020. aktivirano je posebno upozorenje o krizi uzrokovanoj bolešću COVID-19 kako bi se državama članicama omogućilo da razmjenjuju i primaju informacije i smjernice o određivanju prioriteta u pogledu rizika za carinske provjere povezane s bolešću COVID-19. Od tada je izdano više od 400 obrazaca za informiranje o rizicima (RIF) koji se odnose na opasne i nesukladne lijekove, medicinske proizvode i osobnu zaštitnu opremu.

Tematske radne skupine

Mnoge radne skupine na razini EU-a, koje su sastavljene od predstavnika Europske komisije i država članica, aktivno rade na ključnim pitanjima radi poboljšanja kapaciteta za obavljanje carinskih provjera i upravljanje rizicima.

Gotovo sve države članice sudjeluju u radu jedne kontaktne ili stručne skupine ili više njih, osnovanih u okviru programa Carina radi jačanja suradnje na terenu i koordinacije među carinskim upravama na vanjskim granicama EU-a. Među tim su skupinama

Europska kontaktna skupina za kopnene granice (LFCG) i nekoliko kontaktnih skupina za luke i zračne luke (RALFH, ODYSSUD i ICARUS). Nekoliko država članica sudjeluje i u radu Carinskog stručnog tima za istočnu i jugoistočnu kopnenu granicu (CELBET), čiji je cilj pojačati i poboljšati operativnu suradnju na toj granici EU-a.

2.5. Cilj 5. – Promicati suradnju među agencijama i razmjenu informacija između carinskih i drugih tijela na razini država članica i na razini EU-a

Suradnja među agencijama i razmjena informacija između carinskih i drugih nadležnih tijela na razini država članica i na razini EU-a istaknuta je u strategiji kao važno sredstvo za osiguravanje djelotvornijeg upravljanja rizicima i poboljšanje zaštite i sigurnosti lanca opskrbe.

Poboljšanje suradnje i razmjene informacija s drugim tijelima prioritetno je pitanje za većinu država članica. Iako je ostvaren daljnji napredak u sklapanju sporazuma i memoranduma o razumijevanju među agencijama, većina država članica izvijestila je da je poboljšanje integriranja informacija o rizicima ili pojačanih postupaka upravljanja rizicima bilo ograničeno, među ostalim zbog pravnih ograničenja povezanih s nedostatno usklađenim zahtjevima u pogledu zaštite osobnih podataka i zaštite temeljnih prava. Smatra se da mnogobrojni pravni okviri u području suradnje među agencijama otežavaju koordinaciju i zajedničko određivanje prioriteta.

Služba Komisije odgovorna za carinska pitanja aktivno je uključena u aktivnosti sigurnosne unije, a Radna skupina za carinsku suradnju radi na pitanjima koja obuhvaćaju niz relevantnih prioritetnih područja.

Sigurnost

Uredba (EU) 2017/625⁸ o službenim kontrolama, kojom je utvrđen integrirani pristup uvozu prehrambenih proizvoda, hrane za životinje i stoke, stupila je na snagu u prosincu 2019. Nadalje, Komisijin prijedlog o okruženju jedinstvenog sučelja EU-a za carinu omogućit će suradnju u obradi, dijeljenju i razmjeni informacija te bolju procjenu rizika za državne agencije.

Prava intelektualnog vlasništva

Komisija je u studenome 2020. donijela Akcijski plan za intelektualno vlasništvo⁹, kojim se nastoji, među ostalim, poboljšati provedba prava intelektualnog vlasništva, ponajprije povećanjem kapaciteta tijela za izvršavanje zakonodavstva, pružanjem potpore carinskim tijelima država članica radi poboljšanja upravljanja rizicima i unapređivanja mjera za borbu protiv prijevara¹⁰ te izradom paketa instrumenata EU-a za borbu protiv krivotvorenja. Tim paketom instrumenata nastoje se: i. pojasniti uloge i odgovornosti

---

⁸ SL L 95, 7.4.2017., str. 1.

⁹ COM(2020)760.

¹⁰ COM(2020) 581 final.

svih uključenih strana (nositelja prava, dobavljača, različitih skupina posrednika¹¹ i javnih tijela za izvršavanje zakonodavstva, uključujući carinska tijela) te ii. utvrditi načini za jačanje suradnje među njima, osobito u području razmjene relevantnih informacija o robi i trgovcima.

Poboljšanje suradnje s tijelima za izvršavanje zakonodavstva

Velika većina država članica provodi ili je završila aktivnosti usmjerene na poboljšanje suradnje s tijelima za izvršavanje zakonodavstva. To uključuje sudjelovanje u projektima i zajedničkim operacijama s Europolom i nacionalnim tijelima za izvršavanje zakonodavstva, sporazume o suradnji i razmjenu informacija te suradnju na pripremi za uvođenje sustava ICS2.

Međutim, neke države članice navele su da postoje poteškoće, kao što su pravni problemi, nedostatni ljudski i financijski resursi te nedostatak IT alata, zbog kojih nisu mogle provesti željena djelovanja ili ostvariti daljnji napredak u području suradnje s drugim tijelima na razini države članice i razini EU-a.

Europski program sigurnosti

Carinska tijela EU-a nadziru tokove robe preko vanjskih granica EU-a i imaju važnu ulogu u zaštiti EU-a i njegovih građana te zaštiti međunarodnih lanaca opskrbe od kriminalnih aktivnosti i terorističkih napada. Komisija provodi strategiju EU-a i akcijski plan za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima i time pridonosi provedbi Europskog programa sigurnosti. U novoj strategiji EU-a za sigurnosnu uniju za razdoblje od 2020. do 2025.¹², koja je donesena 27. srpnja 2020., navodi se važnost sigurne vanjske granice i ključna uloga carine u borbi protiv prekograničnog kriminala i terorizma. U njoj se upućuje i na akcijski plan „Unaprjeđenje carinske unije”, koji je donesen 28. rujna 2020.¹³ i u kojem su najavljena djelovanja za jačanje upravljanja rizicima i povećanje unutarnje sigurnosti, među ostalim i ocjenjivanjem izvedivosti povezivanja relevantnih informacijskih sustava za analizu sigurnosnih rizika.

Aksijski plan Radne skupine za carinsku suradnju (CCWP)

I u devetom akcijskom planu Radne skupine za carinsku suradnju za razdoblje od 2018. do 2019. fokus je na povredama prava intelektualnog vlasništva, a očekuje se da će se aktivnosti u tom području nastaviti i u okviru sljedećeg akcijskog plana.

Slično tomu, Radna skupina za carinsku suradnju izradila je i mjere za kaznena djela protiv okoliša. Deseti akcijski plan za razdoblje od 2020. do 2021. uključuje djelovanja usmjerena na prekogranični promet opasnog i drugog otpada, nezakonito trgovanje

---

¹¹ Na primjer, internetske platforme, društvene mreže, oglašivačka industrija, pružatelji platnih usluga, registar/registri naziva domena te poduzeća za prijevoz i logistiku.

¹² COM(2020) 605 final.

¹³ COM(2020) 581 final.

tvarima koje oštećuju ozonski sloj i ograničenja trgovine, radi promicanja okolišne održivosti.

Carinska tijela uključena su i u mehanizam izvješćivanja „procjena prijetnje teškog i organiziranog kriminala” (SOCTA) kroz posebno djelovanje Radne skupine za carinsku suradnju radi „bolje integracije carine u procjenu EU SOCTA”. Deseti akcijski plan Radne skupine za carinsku suradnju uključuje i posebno naknadno djelovanje u tom području.

Istodobno se sinergije između ciklusa politike EU-a za razdoblje od 2018. do 2021./platforme EMPACT i desetog akcijskog plana Radne skupine za carinsku suradnju za razdoblje od 2020. do 2021. dodatno ojačavaju u cilju usklađivanja i, prema potrebi, integriranja djelovanja Radne skupine za carinsku suradnju u okviru ciklusa politike EU-a.

2.6. Cilj 6. – Poboljšati suradnju s trgovinom

Suradnja carine i trgovine uglavnom se poboljšala zahvaljujući jačanju koncepta ovlaštenih gospodarskih subjekata (AEO). Države članice općenito su navele da su rezultati tog programa EU-a (uključujući povećani pristup podacima i veću kvalitetu tih podataka te veću informiranost o programu za AEO i pojačanu suradnju i komunikaciju s trgovinom) doveli do bolje usmjerenih aktivnosti provjere i do olakšavanja zakonite trgovine. Manji broj carinskih uprava naišao je na znatne probleme zbog kojih nisu mogle provesti željena djelovanja ili ostvariti daljnji napredak u svojoj suradnji s gospodarskim subjektima. Ti malobrojni problemi općenito su se odnosili na IT sustave, nedostatke u pogledu ljudskih resursa i stručnog znanja te zakonodavstvo, uključujući Opću uredbu o zaštiti podataka.

Jačanje programa EU-a za AEO

Komisija i države članice postigle su sporazum o sveobuhvatnoj strategiji i metodologiji za poboljšanje čvrste provedbe tog programa, među ostalim i jačanjem povezanosti s upravljanjem rizicima u carinskim pitanjima. Postoji i plan za dodatno poboljšanje razumijevanja tog programa kroz strategije informiranja, koje će se zajednički razvijati s trgovcima.

Te aktivnosti ponajprije uključuju posjete Komisije svim državama članicama u svrhu utvrđivanja činjenica kako bi se ocijenio način provedbe programa za AEO i da bi se utvrdili primjeri najbolje prakse. Ti su posjeti započeli u srpnju 2019., no privremeno su obustavljeni 2020. zbog pandemije bolesti COVID-19. Prvi nalazi uključuju niz primjera najbolje prakse, koji će biti dostupni svim državama članicama.

Nadalje, postoji niz slabosti, čije je postojanje utvrdio i Europski revizorski sud, osobito u pogledu unutarnjih kontrola, praćenja, suradnje između ovlaštenih gospodarskih subjekata i službi za upravljanje rizicima te posebne situacije u pogledu službi za brzu dostavu/poštanskih službi. Ta će se pitanja trebati riješiti kroz, među ostalim, izmjene smjernica za ovlaštene gospodarske subjekte i, prema potrebi, zakonodavne odredbe.

Izravan pristup gospodarskih subjekata e-AEO-u

Modul za AEO (e-AEO) carinskog portala EU-a za gospodarske subjekte, koji je Komisija izradila zajedno s državama članicama, počeo je s radom 1. listopada 2019. (prva faza) i 16. prosinca 2019. (druga faza). Njime se osigurava jedinstvena točka za pristup sustavima za ovlaštene gospodarske subjekte (AEO) i sustavima za obvezujuće tarifne informacije (OTI). Usto se olakšava i ubrzava razmjena informacija, obavijesti i prijava koje se odnose na zahtjeve i odobrenja za status AEO-a te postupke za upravljanje njima kako su utvrđeni u Carinskom zakoniku Unije i u povezanim delegiranim i provedbenim aktima. Tim se modulom nastoji uskladiti pristup različitim carinskim sustavima EU-a za gospodarske subjekte. Očekuje se da će u bližoj budućnosti svi ostali carinski sustavi EU-a biti povezani s tim portalom.

2.7. Cilj 7. – Iskoristiti potencijal međunarodne carinske suradnje

Suradnja i razmjena informacija povezanih s carinom s trećim zemljama imaju važnu ulogu u području carinske unije i zajedničke trgovinske politike.

Komisija predstavlja EU u Svjetskoj carinskoj organizaciji (WCO) i pritom osigurava da načela i pravila EU-a budu ugrađena u međunarodne standarde, naročito u područjima koja su važna za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima kao što su nomenklatura i razvrstavanje robe, e-trgovina te sigurnost i zaštita. Osim toga, Komisija je nedavno počela aktivno sudjelovati u reviziji Konvencije iz Kyota i Priručnika za upravljanje rizicima.

Pilot-projekt Pametni i sigurni trgovinski pravci (SSTL) koji se provodi s Kinom

U posljednjem se razdoblju broj subjekata, luka i trgovinskih pravaca u okviru projekta SSTL dodatno povećao te je taj pilot-program proširen na druge vrste prijevoza pod postojećim uvjetima za razmjenu informacija. Konkretno, povećao se broj željezničkih pravaca između EU-a i Kine, a nekoliko je država članica dodalo i zračne pravce. Projektu SSTL priključile su se i dvije platforme za e-trgovinu, čime se olakšala trgovina velikog obujma.

Uzajamno priznavanje AEO-a

Komisija je nastavila s provedbom postojećih sporazuma o uzajamnom priznavanju sklopljenih s Kinom, Japanom, SAD-om, Norveškom i Švicarskom. Osim toga, Komisija je započela pregovore o sporazumu o uzajamnom priznavanju s Kanadom te je poduzela pripreme korake za sklapanje takvog sporazuma sa Singapurom.

Bilateralni sporazumi o carinskoj sigurnosti

Komisija je ostvarila napredak u pregovorima o izmjenama bilateralnih sporazuma o carinskoj sigurnosti sa Švicarskom i Norveškom kako bi ih uskladila s najnovijim promjenama u pravu EU-a. Osim toga, Komisija je sa Švicarskom i Norveškom intenzivno radila i na njihovu sudjelovanju u sustavu ICS2 i na svim povezanim pravnim, operativnim procesima za gospodarske subjekte i ugovorne stranke.

3. SUSTAV PRAĆENJA

Vijeće je u svojim zaključcima iz siječnja 2019. pozvalo Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama razvije okvir za uspješnost i praćenje kako bi praćenje provedbe strategije ubuduće bilo sustavnije i čvršće.

Aktualna se strategija odnosi na razdoblje od 2014. do 2020., a tim okvirom za praćenje treba se obuhvatiti strategija koja će je zamijeniti. Iako su sve pojedinosti te buduće strategije trenutačno u pripremi, njome će se vjerojatno rješavati i naknadno pratiti mnoga pitanja utvrđena u aktualnoj strategiji. Komisija je izradila nacrt okvira za praćenje (vidjeti radni dokument službi Komisije priložen ovom izvješću), no neki se operativni aspekti mogu utvrditi tek kad se nova strategija donese.

ZAKLJUČCI

U ovom se izvješću i pratećem radnom dokumentu službi Komisije daje uvid u stanje provedbe aktualne strategije EU-a i akcijskog plana za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima prema stanju krajem 2020. U njima se pokazuje da su od objave prethodnog izvješća države članice i Komisija ostvarile znatan napredak u provedbi Strategije i Akcijskog plana. Države članice koristile su strategiju kako bi poboljšale upravljanje rizicima u carinskim pitanjima i pripisuju joj mnoge pozitivne pomake. To uključuje veću senzibiliziranost nacionalnih uprava u pogledu upravljanja rizicima i snažniju podršku za davanje većeg prioriteta upravljanju rizicima.

Unatoč tom napretku, potrebno je daljnje jačanje postupaka i obveza unutar postojećeg okvira. To uključuje: i. bolje iskorištavanje postojećih podataka kako bi se omogućilo provođenje brojnijih i boljih analiza rizika; ii. djelotvornije postupke za nošenje sa sve većom količinom robe koja dolazi putem e-trgovine; iii. jasnija pravila; iv. stroži odgovor država članica u okviru provjera kad se na razini EU-a utvrde rizici i priopće državama članicama; v. sustavniju suradnju s drugim tijelima te vi. bolje sustave praćenja za AEO-e. Istodobno, carinska tijela trebaju na proaktivan i inovativan način reagirati u pogledu rješavanja novih problema koji dovode u pitanje tradicionalno upravljanje rizicima i tradicionalne pristupe provjerama u carinskim pitanjima.

Analiza rizika i dalje je ključan element učinkovitosti carinskih provjera jer se njome carinskim tijelima omogućuje da provode ciljane provjere u situaciji u kojoj rastući obujam i brzina trgovine zahtijevaju selektivniji i ciljaniji pristup nego ikada prije.